

A Pólus Program és a klaszterek jövőképe

Dr. Zombori Zita

Pólus Programiroda

Pécs, 2009 október 13.

▶ A Pólus Program bemutatása

- Klaszterfejlesztés
 - Induló és fejlődő klaszterek
 - Akkreditált klaszterek
- Tervek

* Operatív Program

Forrás: PPI, EPAP

Horizontális gazdaságfejlesztés

	Támogatási keret (milliárd Ft)	Megítelt támogatás (milliárd Ft)
Gazdaságfejlesztési OP*	40	17
Társadalmi Infrastruktúra OP*	161	84
Társadalmi Megújulás OP*	46	35
Összesen	247	136

Források

Koordináció

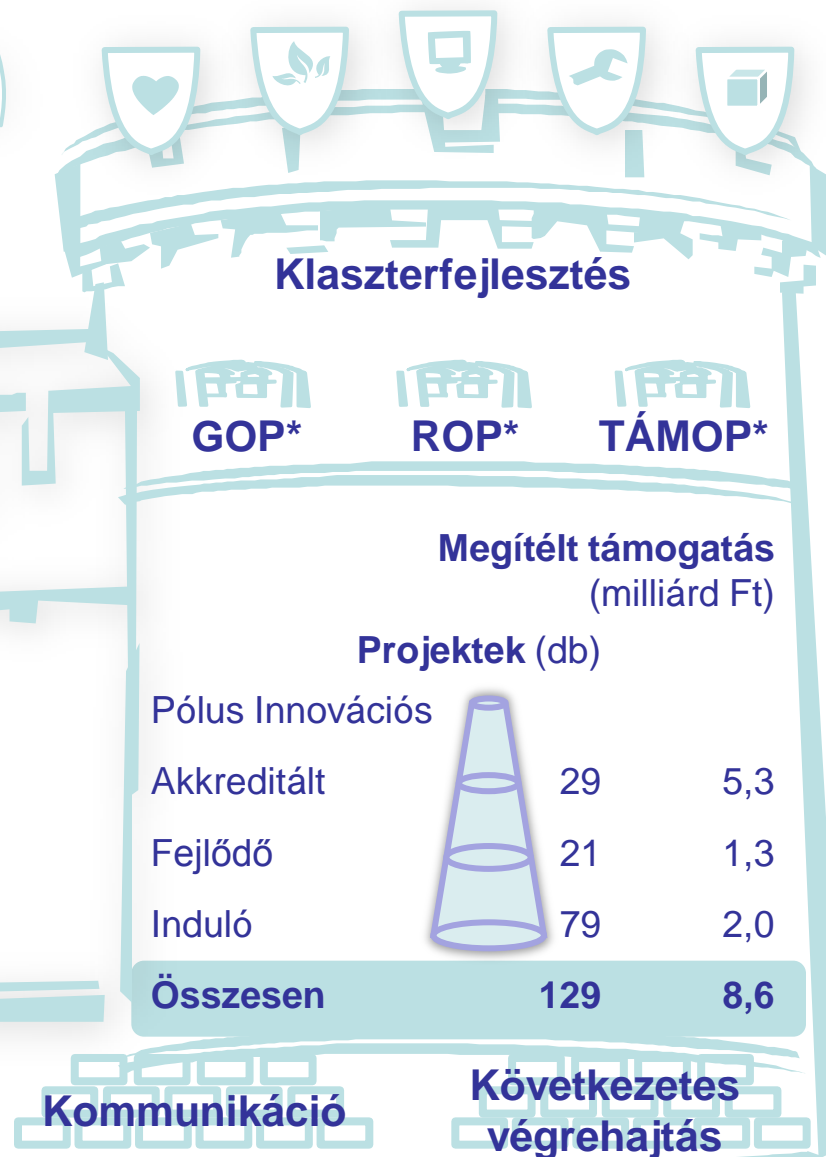
Kommunikáció

Következetes végrehajtás

Klaszterfejlesztés

	Támogatási keret (milliárd Ft)	Megítelt támogatás (milliárd Ft)
Gazdaságfejlesztési OP*	105	42
Regionális OP-k*	20	3
Társadalmi Megújulás OP*	3	4
Összesen	128	50

- A Pólus Program bemutatása

- **Klaszterfejlesztés**

- Induló és fejlődő klaszterek
- Akkreditált klaszterek

- Tervek

A Pólus Program bemutatása

Intézményrendszer bemutatása

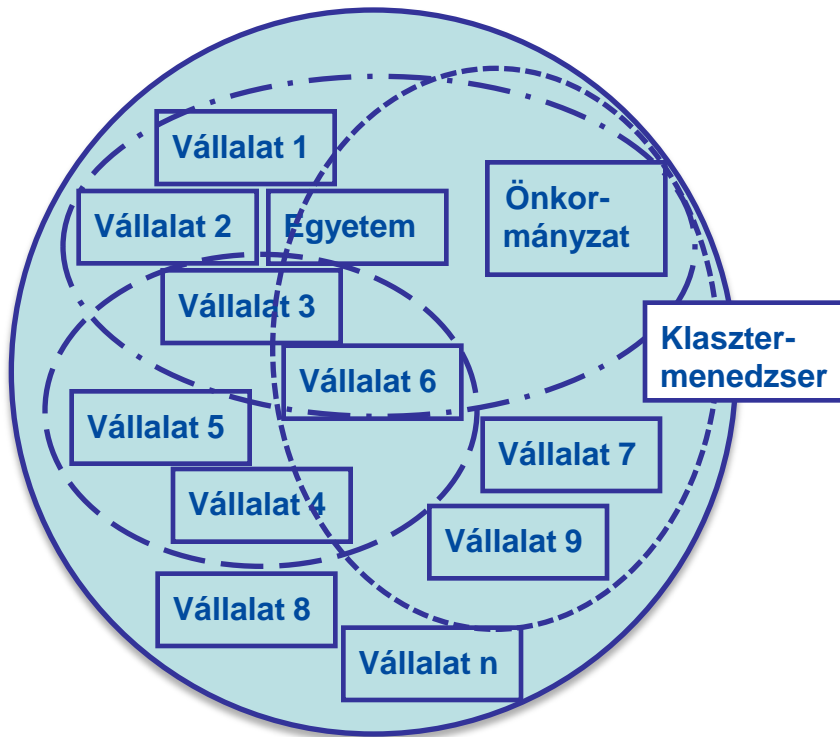
Klaszter-szervezési módszertan

Praktikus ismeretek

Mellékletek

- *Porter (1998):* „együttműködő és versenyző vállalatok, kapcsolódó és támogató iparágak, pénzügyi intézmények versenyen alapuló földrajzi koncentrációja”
- *UNIDO:* „ágazati és földrajzi értelemben koncentráltan elhelyezkedő vállalatok, amelyek egymáshoz kapcsolódó, vagy egymást kiegészítő termékeket állítanak elő, ami miatt közös kihívásokkal kell szembenézniük, ugyanakkor közös lehetőségei is adódhatnak”
- *Európai Bizottság Vállalkozási Főigazgatóság:* „olyan egymástól kölcsönösen függő vállalatok és kapcsolódó intézmények csoportja, amelyek együttműködők és versenyzők; földrajzilag egy vagy több régióban koncentrálnak; meghatározott területre/ágazatra koncentrálnak, közös technológiák és képességek kötik őket össze; tudományos alapúak vagy hagyományosak”.

- **Klaszterdefiníciót a Pólus Program nem határoz meg, ugyanakkor a céloknak megfelelő klasztereket akkreditálja („akkreditált innovációs klaszter”)**
- **A Programnak nem célja a klaszter fogalmának kisajátítása – a nem akkreditált klaszterek is jelentős ösztönző forrásokra számíthatnak**

Együttműködés

- Az együttműködés akkor sikeres, ha minden résztvevő számára előnyt jelent

Klasztertagok

- Nem adják fel egyéni célkitűzéseiket
- Együttesen lépnek fel
- Helyi előnyöket használnak ki:
 - Költségcsökkentés
 - Innováció serkentés
 - A legjobb gyakorlatok gyors megismerése
 - A tranzakciós költségek minimalizálása

Támogatás

- A Pólus Program célkitűzései között kiemelt súllyal szerepel a klaszterek többszintű, célorientált támogatása

- **A klaszter sikeréhez a támogatási források megléte önmagában nem elegendő**
- **A globális versennyel kapcsolatban kialakult, nemzetközileg elfogadott álláspont szerint ma már nem elkülönült vállalatok, hanem a klaszterek az új munkamegosztás alapegységei**
- **Az önszerveződő, kölcsönös előnyökön alapuló gazdasági együttműködések adhatnak valódi választ a globális verseny jelentette kihívásokra**

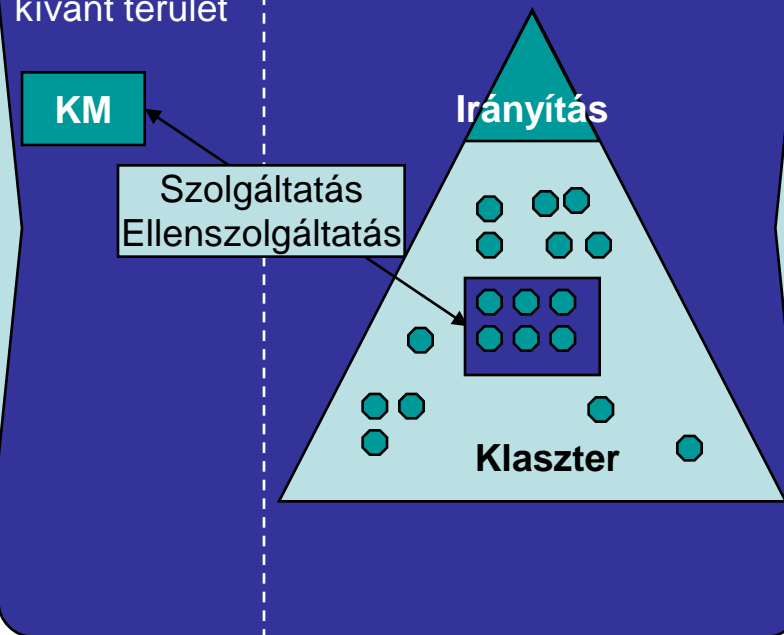
● Klaszter tagvállalat

KM szervezet

- A klaszter tagjainak érdekét szolgálja
- Szolgáltatásai üzleti jellegűek
- Ellenőrizhető
- Számonkérhető
- Működése átlátható a klaszter tagjai és az intézményrendszer számára

A támogatás szempontjából befolyásolni kívánt terület

Nem meghatározott struktúrájú, önmagát alakító terület

Klaszter

- A klaszter *szabadon szerveződik*, bármilyen struktúrát magára ölthet (egyesület, atípusos szerződés, alapítvány, stb.)
- Irányítása, *döntéshozatali rendje a tagok által meghatározott*
- Közvetlenül és/vagy szolgáltatási szerződés keretében *irányítja a szolgáltatásokat nyújtó KM szervezetet*

Egységesen értelmezhető működési modell a klasztertámogatási rendszerben

Közös célok

- A jól működő klaszterek alapvető célja versenyképességének javítása
- A szereplők gyakran egymás versenytársai, ezért meg kell találni a közös pontokat

Hálózati együttműködés

- A jól működő klaszterek alapja a formális és informális kommunikáció, akár versenytársak között is
- Mind a puha, mind a kemény hálózatok szerepet játszanak

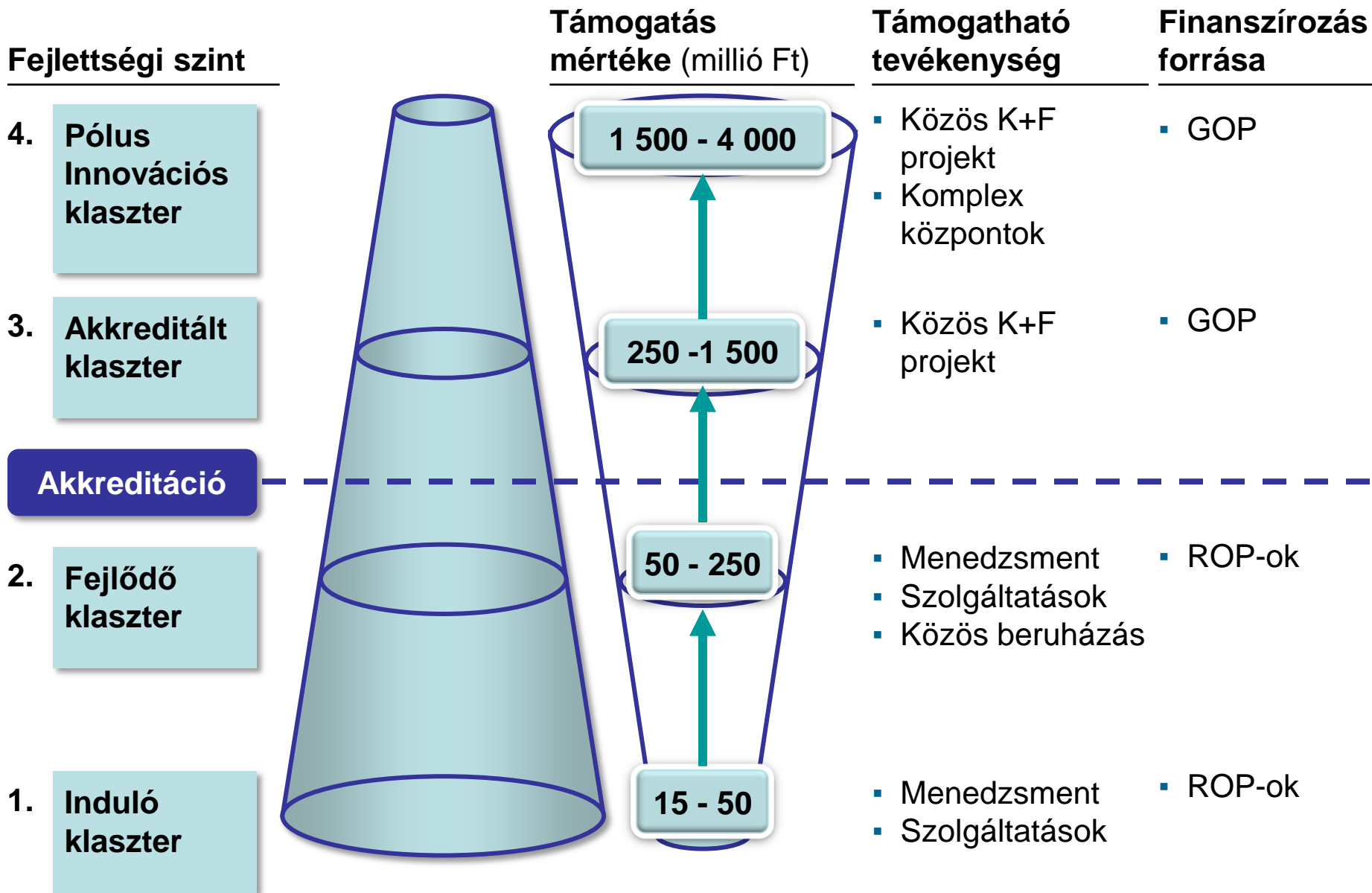
A sikeresen működő klaszter ötvözi e tényezőket
A sikeres klaszterben az innovációs rendszer elemei (üzleti és közszféra) együttműködnek egymással

Stratégiai gondolkodás

- A klaszterbe szerveződő szereplők közösen határozzák meg fejlődési stratégiát
- A stratégia megvalósításának alapja a szereplők közötti konszenzus

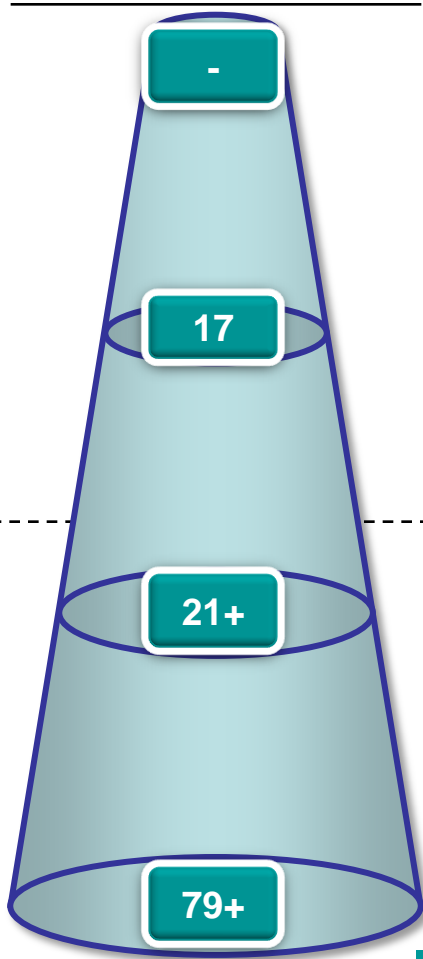
Csapatmunka

- Az innovációs potenciál növelése csak közös munka révén érhető el
- A kutatói és az üzleti szféra szoros kapcsolata elengedhetetlen a tacit tudás áramlásához

KEREKÍTETT ÖSSZEGEK

Fejlettségi szint	Klaszterek száma* (db)	Pályázat neve	Támogatott projektek száma (db)	Megítélt támogatás (milliárd Ft)
Pólius innovációs klaszterek	-	<ul style="list-style-type: none"> Kidolgozás alatt 	-	-
Akkreditált klaszterek	17	<ul style="list-style-type: none"> GOP 1.2.1. (KMOP 1.1.3./A) GOP 1.3.1./B <p>Összesen 9 akkreditált klaszter részesült támogatásban:</p>	5 24	1,9 3,4
Fejlődő klaszterek	21+	<ul style="list-style-type: none"> ROP fejlődő klaszterpályázatok 	21	1,3
Induló klaszterek	79+	<ul style="list-style-type: none"> ROP induló klaszterpályázatok 	79	2,0
<ul style="list-style-type: none"> Összesen 			129	8,6

* A ROP-ok klaszterpályázatain támogatást nyert és az akkreditációs címet szerzett klaszterek száma

** 2009.09.28-ig beérkezett és elbírált pályázatok

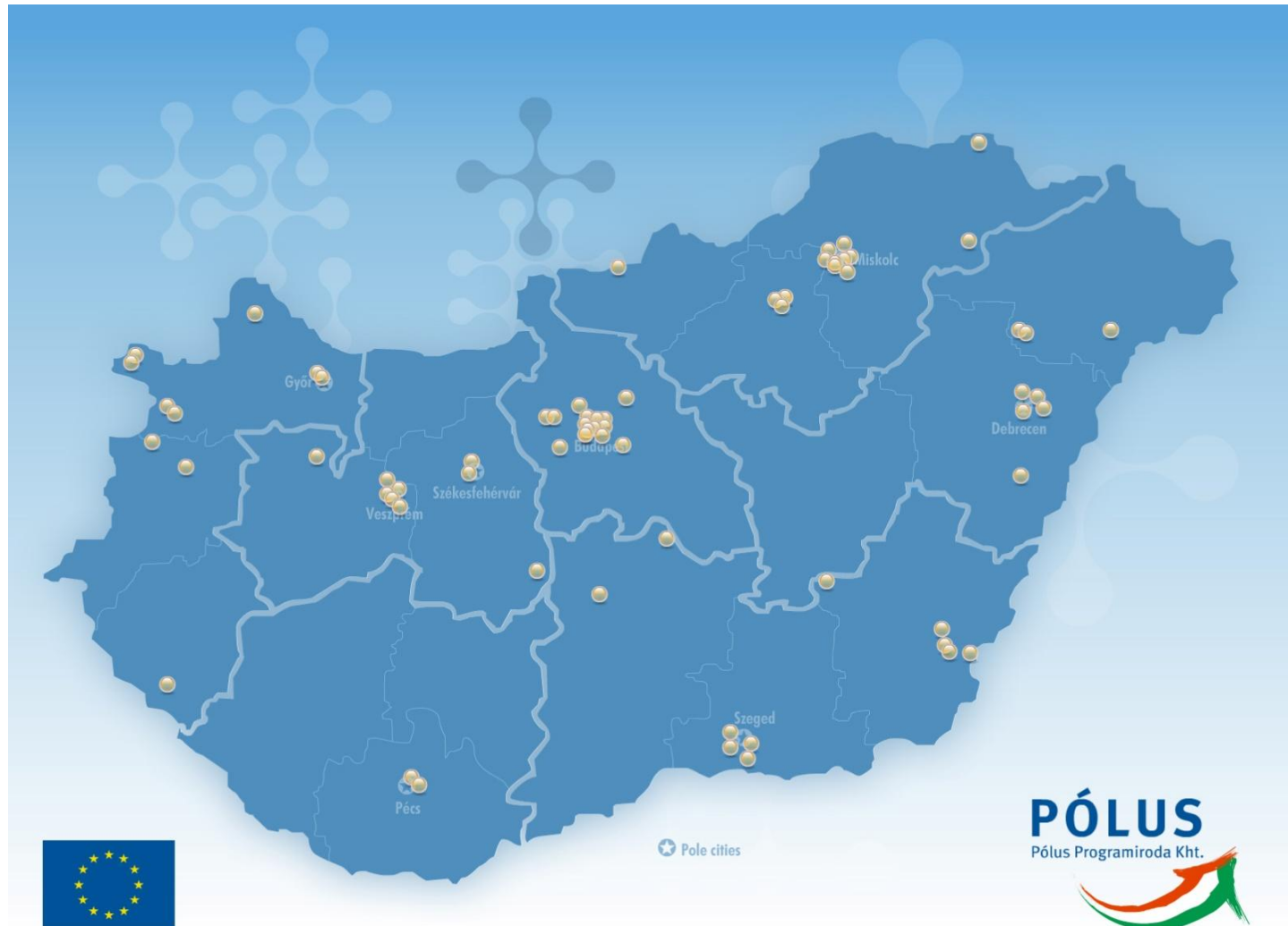
Forrás: EMIR, PPI, EPAP

- A Pólus Program bemutatása
- Klaszterfejlesztés

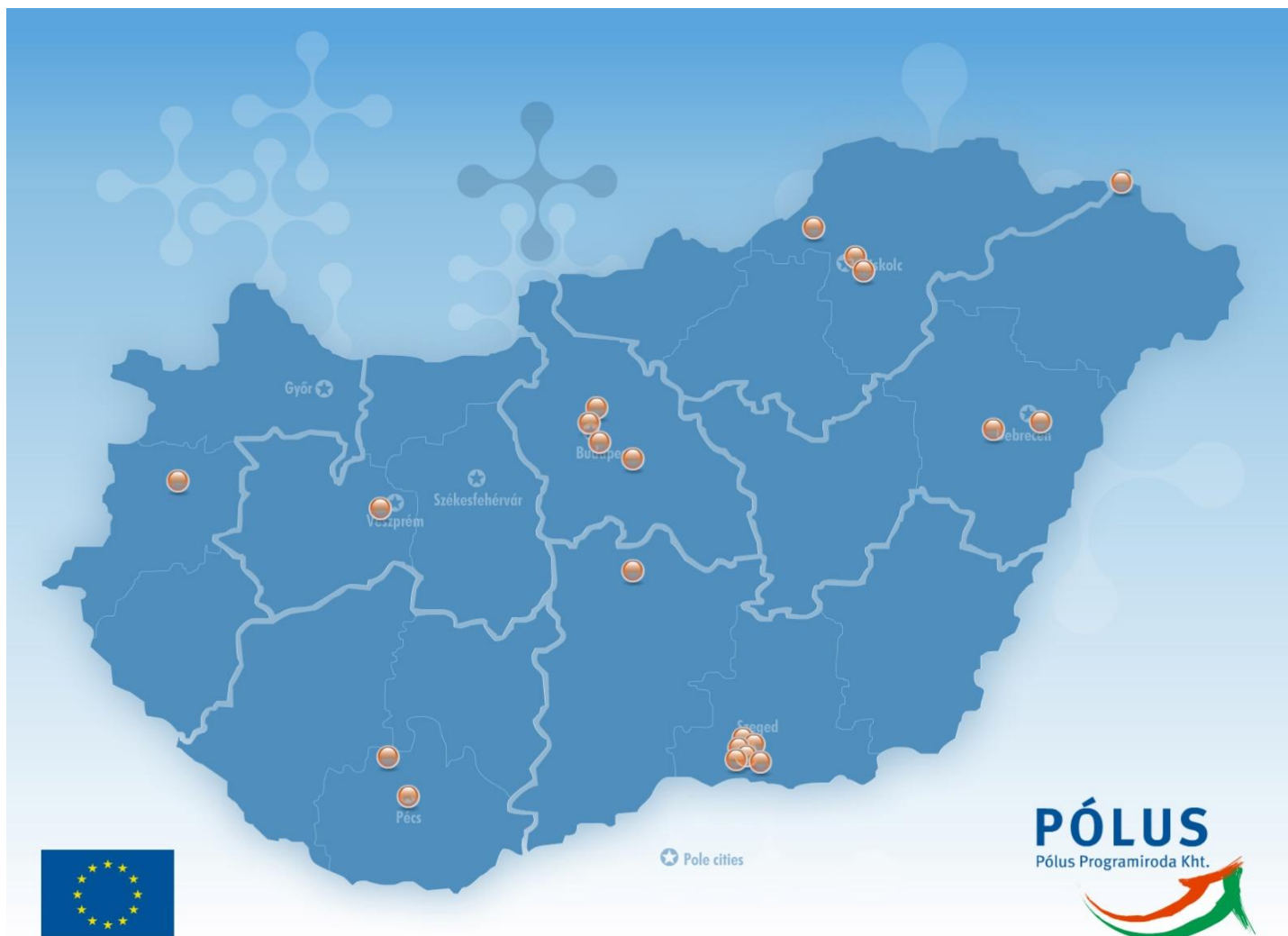
- **Induló és fejlődő klaszterek**

- Akkreditált klaszterek

- Tervek

A ROP-ok klaszterpályázataiban 79 induló klaszter részesült támogatásban, összesen 2 milliárd Ft értékben

A ROP-ok klaszterpályázataiban 21 fejlődő klaszter részesült támogatásban, összesen 1,3 milliárd Ft értékben

Nyertes pályázatok iparági megoszlása a ROP-ok klaszterpályázataiban (db)

- A ROP-ok klaszterpályázataiban 100 nyertes részesül támogatásban
- A nyertes klaszterek között számos működik az energetika, a gépipar, az infokommunikációs technológia és a környezetipar területén

Fejlettségi szint	Régió	Klaszter	Megítélt támogatás (millió Ft)
Fejlődő	Észak-Alföld	Kabai Zöldipari Klaszter	33
	Észak-Magyarország	ENIN Környezetipari Klaszter	247
		ÖKOLAND Környezetipari és Hulladékgazdálkodási Klaszter	93
Induló	Dél-Alföld	Gépjárműroncs-hasznosító klaszter	35
	Dél-Dunántúl	Dél-dunántúli Környezetipari Klaszter	20
	Közép-Dunántúl	"SINUS" Környezettechnológiai Innovációs klaszter	22
		Észak-Balaton Térség Környezetipari- és Veszélyeshulladék-kezelő klaszter	26
		ÖKOPolisz Klaszter	25
	Közép-Magyarország	Környezetvédelmi Technológiai Innovációs Klaszter	21
		Öko Közösségek a Fenntartható jövőért	25
	Nyugat-Magyarország	Nyugat-Pannon Ökoklaszter	21
Összesen			568

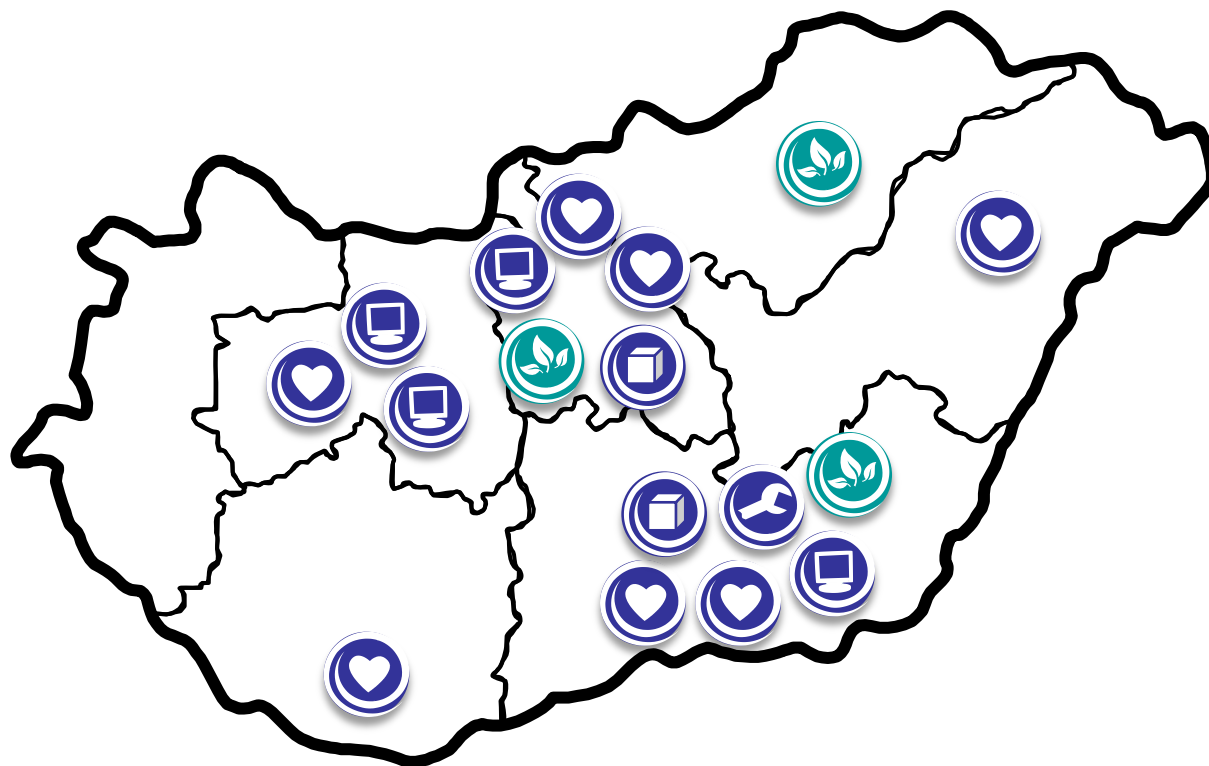
11 környezetipari klaszter részesült támogatásban, összesen 568 millió Ft értékben

- A Pólus Program bemutatása
- Klaszterfejlesztés
 - Induló és fejlődő klaszterek

- **Akkreditált klaszterek**

- Tervek

Akkreditált klaszterek

Iparágai	Száma
 Egészségipar	7
 Informatika	4
 Környezetipar	3
 Csomagolás-technika	2
 Építőipar / Energia	1
Összesen	17

- Eddig tizenhét klaszter szerzett „akkreditált innovációs klaszter” címet
- A legtöbb akkreditált klaszter a Közép-magyarországi és a Dél-alföldi régióhoz köthető
- A legtöbb akkreditált klaszter az egészségiparban és az informatika területén működik
- A környezetipar területén 3 akkreditált klaszter működik

Közép-Magyarország (5)

- Omnipack Csomagolótechnikai Klaszter
- Mobilitás és Multimédia Klaszter
- Orvosi Biotechnológia Innovációs Klaszter
- Magyar Medikai Gyártók
- Szennyvíz Technológiai Innovációs Klaszter

Környezetipari klaszterek

Közép-Dunántúl (3)

- Első Magyar E-Közigazgatási Informatikai Innovációs Klaszter
- Pannon K+F+I+O
- PharmAgora Életminőség Klaszter

Észak-Magyarország (1)

- EnIn Környezetipari Klaszter

Észak-Alföld (1)

- Pharmapolis Debrecen Innovatív Gyógyszeripari Klaszter

Dél-Dunántúl (1)

- Biotechnológiai Innovációs Bázis

Dél-Alföld (6)

- PharmacoFood
- Goodwill Biotechnológiai Klaszter
- Szoftveripari Innovációs Pólus Klaszter
- ArchEnerg Regionális Megújuló Energetikai és Építőipari Klaszter
- 3P Műanyagipari, Csomagolótechnikai, Nyomdaipari Klaszter
- Biomassza Hasznosítási Klaszter

EnIn Környezetipari Klaszter

- 2007-ben alapították
- 26 tagja van - 19 kkv és 4 nagyvállalat
- A klaszter tagvállalatai döntően a hulladékgazdálkodás – környezetvédelmi szolgáltatás – hőenergia előállítás területén működnek
- Web: www.enin.hu

Szennyvíz Technológiai Innovációs Klaszter

- 2008-ban alapították
- 35 tagja van - 25 kkv és 4 nagyvállalat
- A Klaszter központjában a környezetgazdálkodással és a környezetvédelemmel kapcsolatos, kutatás-fejlesztés, technológia-fejlesztés, termékek és szolgáltatások piacra vitele, oktatás és képzés áll
- Web: www.p-m-c.eu

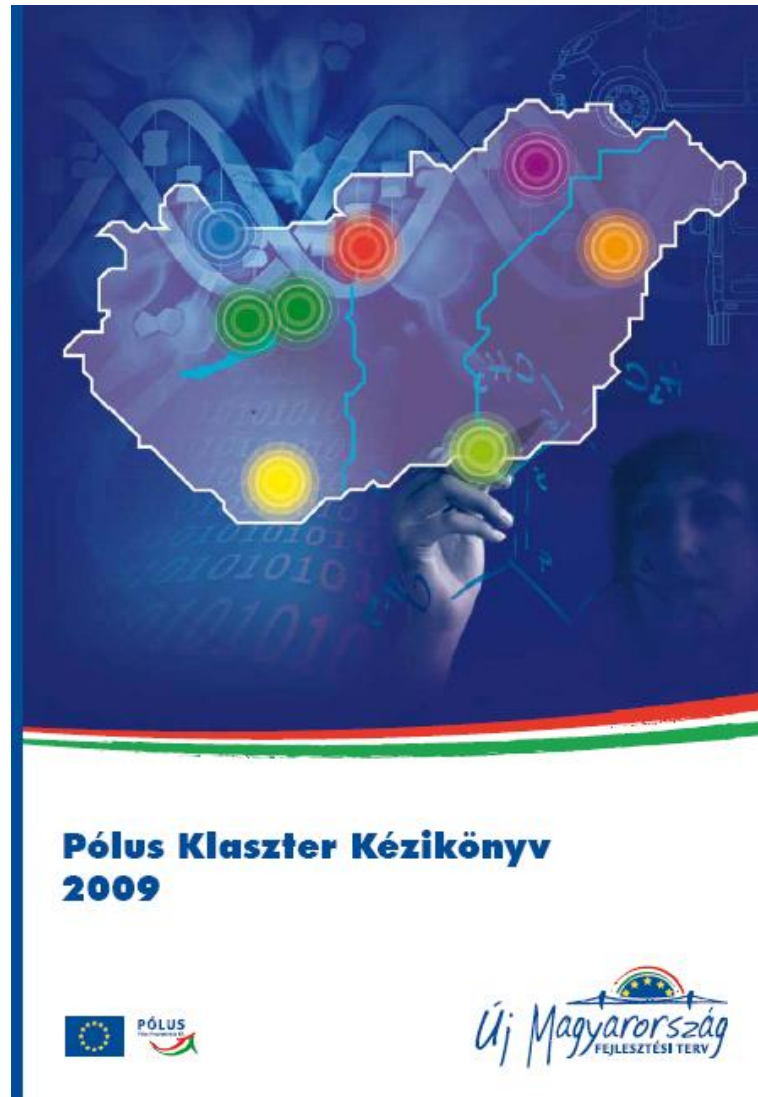
Biomassza Hasznosítási Klaszter

- 2006-ban alapították
- 21 tagja van, ebből 16 KKV
- A klaszter célja a Dél-alföldi régió vállalati exportjának növelése a biomassza innovatív technológiákon alapuló hasznosítása és a régió természeti erőforrásainak bevonása révén
- Web: www.unicotec.hu

	Projektek száma (db)	Pályázó akkreditált klaszterek száma (db)	Benyújtott projektek átlagos száma (db / klaszter)	Igényelt támogatás összesen (milliárd Ft)	Igényelt támogatás átlagosan (milliárd Ft / klaszter)
Benyújtott projektek	78	12	6,5	16,2	1,4

	Projektek száma (db)	Nyertes akkreditált klaszterek száma (db)	Nyertes projektek átlagos száma (db / klaszter)	Megítelt támogatás összesen (milliárd Ft)	Megítelt támogatás átlagosan (milliárd Ft / klaszter)
Nyertes projektek	29	9	3,2	5,3	0,6

- A 17 akkreditált klaszterből 12 nyújtott be pályázatot, és 9 nyert támogatást
- A nyertes klaszterek egyenként átlagosan 3 sikeres projektet nyújtottak be, és klaszterenként összesen közel 600 millió Ft támogatásban részesülnek
- Az ICT és a biotechnológia területén működő klaszterek rendelkeznek a legtöbb sikeres projekttel
- Eddig már 5 régióban részesültek támogatásban akkreditált klaszterek
- További 23 pályázat elbírálása folyamatban van, ezek együttes támogatási igénye 5,5 milliárd Ft

2009 szeptemberétől elérhető a frissített tartalommal bíró Pólus klaszter kézikönyv

- A Pólus Program bemutatása
- Klaszterfejlesztés
 - Induló és fejlődő klaszterek
 - Akkreditált klaszterek

- ▶ **▪ Tervek**

Terület	Terv bemutatása
Akkreditált klaszterek	<ul style="list-style-type: none">2009. januárjától az akkreditált klaszterek maximum 1 500 millió Ft támogatásra is pályázhatnak (GOP 1.2.1.)Továbbra is nyitva lesz, valamint <u>a Közép-magyarországi régióban is</u> megjelenik a kizárólag akkreditált klaszter tagvállalatok számára elérhető vállalati innováció ösztönzése tárgyú konstrukció (GOP 1.3.1./B)
Induló és fejlődő klaszterek	<ul style="list-style-type: none">A beadott pályázatok elbírálása lezárult és megkezdődött a nyertes projektek megvalósításaA pályázat előkészítő munkacsoportok egyeztetései után a regionális klaszterpályázatok újra nyílnak
Pólus innovációs klaszterek	<ul style="list-style-type: none">2009-ben kialakítjuk az akkreditációs modell utolsó lépcsőjének, az ún. „pólus innovációs klaszterek” szintjének belépési kritériumait, és terveink szerint 2010 májusában meghirdetjük a címpályázatotA negyedik lépcsőhöz tartozó GOP pályázat várhatóan 2010 szeptemberében kerül kiírásra
Nemzetközi kapcsolatok kiépítése	<ul style="list-style-type: none">A klaszterek külföldi kapcsolatainak erősítéseEgyüttműködés az Európai Bizottság DG Enterprise és DG Regio igazgatóságaival, a European Cluster Policy Group –pal és részvétel számos kapcsolódó uniós kezdeményezésbenTovábbi intenzív tárgyalások folytatása a Visegrádi Négyek képviselőivel, a magyar V4 elnökséggel összhangban

Folytatódik a Pólus Program célkitűzéseinek rugalmas, de következetes megvalósítása

Köszönöm a figyelmet!

polus@polusiroda.hu

www.polusprogram.eu